

LIVE UITZENDEN IN HD OP INTERNET

KOREA KIJKT MEE

Opera- en ballethuizen zorgen tegenwoordig zelf voor hun uitzendingen. Bieden webcasts over internet de route naar internationale ontsluiting? En zo ja, kunnen ook kleinere podia via dit nieuwe medium op zoek naar een groter publiek? | DOOR: HANS-WILLEM DE HAAN |

De Weense Staatsoper schreef op 7 mei 2014 mediageschiedenis. Als eerste operahuis ter wereld verzorgde het die dag een live UHD-uitzending, te weten van de opera Nabucco met Placido Domingo in de hoofdrol. Deze uitzending was alleen te zien via internet, gebruikmakend van streaming video, dus niet via de traditionele televisie-infrastructuur. Maar liefst 24 mensen hebben kunnen genieten van dit technische hoogstandje; de gelukkigen met een internetaansluiting met voldoende bandbreedte én in het bezit van de noodzakelijke UHD-tv.

Al die moeite voor 24 kijkers... Je vraagt je af waarom de Staatsoper over een periode van vijf jaar met sponsor Samsung een bedrag van een miljoen euro in streaming media investeert. Het antwoord van Dominique Meyer, directeur van de Wiener Staatsoper, is kort maar duidelijk: 'De kunstvorm heeft dit nodig om in de toekomst te kunnen overleven.' Hij noemt het een droom die uitkomt als je straks, waar ook ter wereld, een opera uit Wenen op je smartphone of tablet in prachtig HD kunt bekijken. 'Wonderful and amazing.'

Zestig uitzendingen

De Staatsoper biedt per seizoen inmiddels een kleine zestig live-uitzendingen aan via internet. Per voorstelling kun je

kiezen uit een HD-meercamera-stream of een UHD-stream opgenomen met een enkele camera. Het gemiddelde publieksbereik nam in 2014 toe tot 400 kijkers per uitzending. Voor het jaar 2015 liggen deze cijfers weer 20 procent hoger. De kosten zijn gering. Met een smart-tv, computer, tablet of smartphone kun

Maar liefst 24 mensen hebben kunnen genieten van dit technische hoogstandje

je via het webportal (www.operlive.com) een voorstelling bekijken voor 14 euro. Archiefmateriaal kost 5 euro per on-demand-stream.

Een aantal zaken maakt de live streaming van de Staatsoper echt bijzonder. Naast de uitzending die je aan het bekijken bent, kun je een *second screen* gebruiken op bijvoorbeeld een tweede smartphone of een tablet. Hierop kun je simultaan met de uitzending op je eerste scherm de ondertiteling regelen in diverse talen, waaronder Koreaans, Japans en Russisch. Ook kun je hier de partituur meelesen of schakelen naar een extra totaalbeeld van de voorstelling.

Samsung speelt als sponsor een bijzondere rol in dit project. Bij iedere verkochte Samsung smart-tv, waar ook ter wereld, wordt standaard een applicatie meegeleverd waarmee je via de afstandsbediening van de tv op het webportal van de Staatsoper terecht komt. Dit illustreert het bereik van dit nieuwe medium: de gehele wereld. Samsung zet sterk in op UHD-tv's en je hebt natuurlijk een dergelijke

tv nodig om de uitzending van een UHD-opera te kunnen bekijken. UHD staat voor Ultra High Definition, de resolutie ervan is twee keer die van Full HD: 3840 x 2160.

Vooraf in Korea en Japan zijn de bandbreedtes van glasvezel-internet nu al geschikt voor UHD-streaming. Het is dus niet voor niets dat de ondertitels juist in het Koreaans en Japans beschikbaar zijn. Meer dan 50 procent van de bezoekers van de digitale Weense opera komt uit deze landen.

Concurrentie

De Staatsoper heeft een zaalbezetting van 99,6 procent, de voorstellingen zijn dus altijd uitverkocht. Media-uitzendingen concurreren niet met de kaartverkoop aan de kassa. Daarom is in Wenen elk medium dat een nieuw, aanvullend publiek voor opera genereert interessant. Er wordt dan ook sterk ingezet op digitale media om de positie van de Staatsoper te versterken.

Nagenoeg alle andere culturele instellingen moeten een andere afweging maken. Vaak is dan de conclusie dat de uitzendingen een negatieve invloed hebben op de kaartverkoop. Bij de Metropolitan Opera in New York, waar de kaartverkoop sterk terugloopt, wordt deze discussie nu gevoerd. De meningen zijn verdeeld over de vraag of deze terugloop toe te schrijven is aan de internet-uitzendingen, of dat ze het gevolg is van een algemene trend.

In Amsterdam werken Nationale Opera & Ballet al sinds 2003 in HD. Het theater verzorgt tegenwoordig zijn eigen radio- en tv-uitzendingen voor de publieke omroep. Daar-

Engelse parken en pleinen zitten vol

I DOOR: ADRIENNE LIRON I

Het Londense Royal Opera House verzorgt van hun live opera- en balletvoorstellingen gratis toegankelijke vertoningen in de openlucht. Op groot scherm, op 22 locaties, in parken en op pleinen in heel Engeland. Deze vertoningen, dankzij sponsor BP bij het publiek bekend als *The BP Big Screen Series*, zijn zeer populair. De motivatie voor het operahuis ligt voor de hand. De voorstellingen worden toegankelijk voor een groter publiek (rond de 40.000 bezoekers) en trekken nieuwe belangstellenden aan. Voor BP biedt het de gelegenheid zijn commitment te tonen bij de ondersteuning van kunst en cultuur in Engeland.

In 2013 regisseerde Jeff Tudor van *3 minutes West* voor de BP Big Screens de uitzending van *Mayerling*, een overdadig, dramatisch, verhalend ballet. Mijn werk als zijn script supervisor bood me een fascinerende blik van binnenuit bij deze Big Screen productie.

'Onze' productie had twee live presentatoren, allebei bekende tv-persoonlijkheden. Eén leidde interviews en gaf informatie vanuit het theater. De ander was op locatie op Trafalgar Square, waar hij het publiek interviewde, en zelfs een van de dansers, die tijdens een pauze in de voorstelling naar het plein was geracet om daar een korte balletdemonstratie te geven.

Live uitzendingen zijn al spannend en opwindend, maar de BP Big Screens waren voor ons extra bijzonder. Tijdens de pauzes tweette het publiek vanuit heel Engeland hun foto's en commentaar.

En die vertoonden we ook op het scherm. Veel kijkers lieten weten dat dit de eerste keer was dat ze een ballet hadden gezien – *and they were hooked*. De feedback van tevreden kijkers was voor ons een onmiddellijk bewijs van het succes van de samenwerking tussen The Royal Opera House en BP.

Nabucco, met Placido Domingo, als livestream

naast zijn er de afgelopen jaren samenwerkingsverbanden aangegaan met internationale partners om uitzendingen van opera- en balletvoorstellingen mogelijk te maken. Op dit moment werkt de organisatie aan een mediastrategie voor de komende jaren. Naast traditionele televisie en live-uitzendingen in het Oosterpark (in samenwerking met het Holland Festival), is Nationale Opera & Ballet als internationale partner ook actief in The Opera Platform (www.theoperaplatform.eu). Dit online platform van samenwerkende operahuizen in Europa heeft als doel de kunstvorm opera verder te ontwikkelen en te promoten via live webcasts van opera's uit de diverse Europese operahuizen en het beschikbaar stellen van een online beeldarchief.

Haalbaarheid

De technische productiekosten voor de uitzendingen, de kosten van de rechten, de uitkoop van de artiesten en de kosten van de distributie via internet zijn hoog. Er zijn maar weinig instutten die dit zelfstandig op kunnen brengen. Maar wil je internationaal toonaangevend zijn in opera en ballet, dan ontcom je niet aan verregaande

samenwerking, sponsoring door een groot bedrijf of een donatie van een rijke kunstminnende familie. Betekent dit dat live streaming van voorstellingen alleen voor grote en internationaal georiënteerde culturele instellingen haalbaar is? Nee, zeker niet. Voor podia die het met minder ruime budgetten moeten doen zijn er tegenwoordig betaalbare mogelijkheden om op een eenvoudige manier zelf met webcasts naar buiten te treden.

Door het inzetten van bijvoorbeeld een Newtek TriCaster (www.newtek.com) als 'uitzendstudio' kun je eenvoudig je eigen uitzending bij een streaming provider aanleveren. Die stelt het signaal daarna beschikbaar aan je kijkers. Op een dergelijk apparaat sluit je een aantal camera's en microfoons aan, maak je de titels en graphics, importeer je eventuele videofragmenten uit een computer en genereer je met hetzelfde apparaat het voor je internetwebcast geschikte signaal. Hiermee heb je een relatief goedkope oplossing waar maar weinig mankracht voor nodig is. Potentieel zou je er de hele wereld mee kunnen bereiken. <

De auteur is hoofd AVC-dienst van Nationale Opera & Ballet

Quartett – Holland Festival 2013

3 x 20.000 Ansilumen projectie met Watchout mediaserver

BeamSystems
moving projects

t 020 427 10 10 info@beamsystems.nl
f 020 330 99 56 www.beamsystems.nl